

Doğma, canım-varlığım qədər
sevdiyim Azərbaycanım
mənim qibləgahımdır

İlham Əliyev

Qəzet 1921-ci
ildən çıxır

ŞƏRQ qapısı

Təsisçi: Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi və Nazirlər Kabineti

Sayı: 243 (21.395)

11 dekabr 2015-ci il, cümə

Gündəlik ictimai-siyasi qəzet

www.serqqapisi.az

Qiyməti 20 qəpik

Rəsmi xronika

Çin Xalq Respublikasında dövlət səfərində olan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin dekabrın 10-da Ümumçin Xalq Nümayəndələri Yığıncağında – parlamentdə rəsmi qarşılama mərasimi olub.

Burada dövlətimizin başçısının şərafinə fəxri qarovul dəstəsi düzülüb.

Çin Xalq Respublikasının Sədri Si Cinpin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevi qarşılayıb.

* * *

Dekabrın 10-da rəsmi qarşılama mərasimindən sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Çin Xalq Respublikasının Sədri Si Cinpinin geniş tərkibdə görüşü olub.

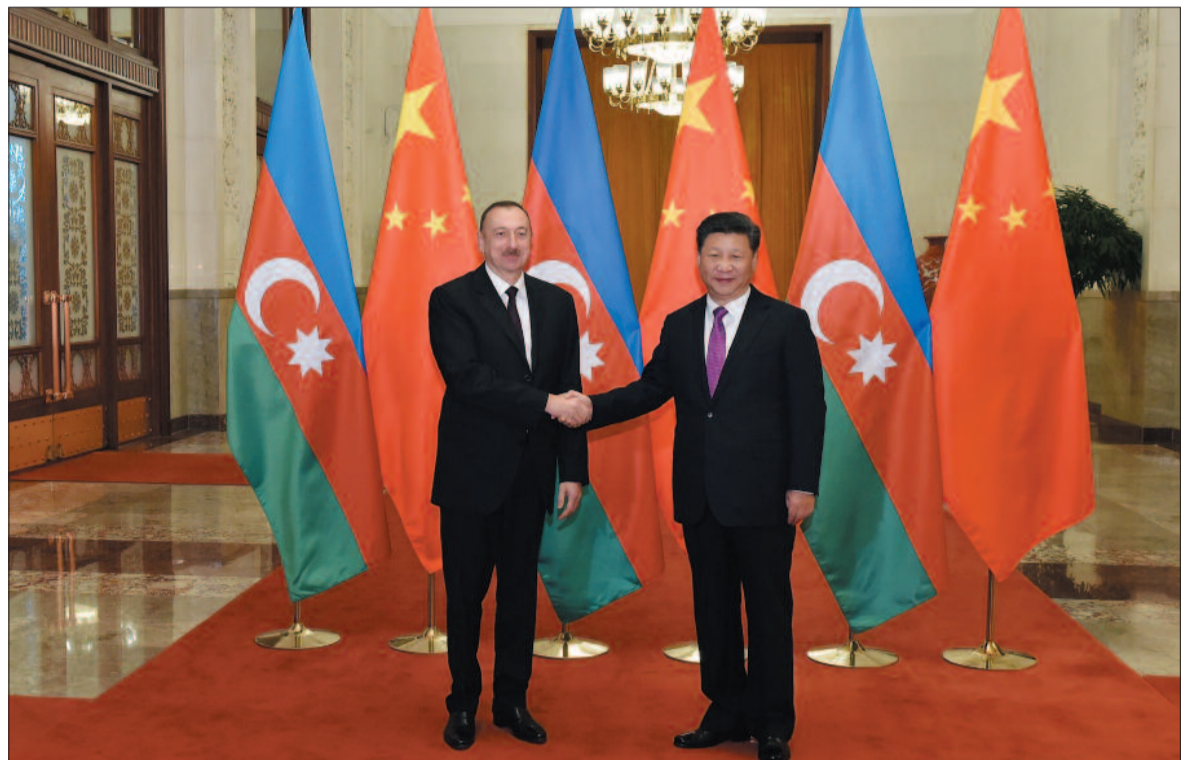
Dövlət başçıları görüşdə çıxış ediblər.

* * *

Geniş tərkibdə görüş başa çatdıqdan sonra dekabrın 10-da Azərbaycan-Çin sənədlərinin imzalanması mərasimi olub.

* * *

Dekabrın 10-da Çin Xalq Respublikasının Sədri Si Cinpinin adından Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin şərafinə rəsmi qəbul verilib.

“Rəşadətli əməyə görə” nişanı ilə təltif haqqında Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin Sərəncamı

Naxçıvan Muxtar Respublikası Konstitusiyasının 5-ci maddəsinin II hissəsinin 21-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram:**

Naxçıvan Muxtar Respublikasında arxiv işi sahəsində səmərəli fəaliyyətlərinə görə:

Babazadə Əkbər Məhəmmədəli oğlu

Bağirova Səidə Əli qızı

Əliyev İsa Qulam oğlu

İmanov Ədalət İslam oğlu

Kərimov Məhəmmədşən Cavad oğlu

Qasımov Vilayət Əli oğlu
Mehdiyeva Tünzalə Mehdi qızı
Məmmədova Fazilə Müslüm qızı
Rəcəbova Nüşabə Məmməd qızı
Tərverdiyeva Dilbər Məmməd qızı – “Rəşadətli əməyə görə” nişanı ilə təltif edilsinlər.

Naxçıvan Muxtar Respublikası
Ali Məclisinin Sədri

Vasif TALIBOV

Naxçıvan şəhəri, 10 dekabr 2015-ci il

Naxçıvan Muxtar Respublikasında əvvəlki illərdə olduğu kimi, cari ildə də tikinti-quruculuq tədbirlərinin həyata keçirilməsi davamlı xarakter daşıyır.

Kompleks quruculuq tədbirləri aparılan daha iki kənddə son tamamlama işləri görülür

Bu tədbirlər sırasında kəndlərdə kompleks quruculuq işlərinin aparılması xüsusi yer tutur. 2015-ci ilin ötən dövrü ərzində muxtar respublikada onlarla kənd yaşayış məntəqəsi abadlaşdırılıb, əhalinin rahatlığı təmin olunub. Ərazi və əhali baxımından böyüklüyü ilə seçilən Şəhur rayonuna da bu tədbirlərdən xeyli pay düşüb. Hazırda rayonun Axaməd və Oğlanqala kəndlərində inşa olunan yeni sosial obyektlər təhvilə hazırlanır.

Axaməd kəndində aparılmış kompleks quruculuq tədbirləri kəndin simasını xeyli dəyişib. Belə ki, burada 192 şagird yerlik məktəb binasının, kənd və xidmət mərkəzlərinin inşası başa çatdırılıb. Təhsil ocağının binasında müəllim və şagirdlər üçün hərtərəfli şərait yaradılıb. Kənd mərkəzi isə kənddə fəaliyyət göstərən dövlət qurumlarının səmərəli fəaliyyətinə imkan verəcək. Bu obyektlərin hər birinin da-

xilində avadanlıqların quraşdırılması başa çatdırılıb, ətrafda abadlıq işləri yekunlaşdırılıb, yaşıllıq zolaqları yaradılıb, su və işıqlandırma xətləri çəkilib. Adıçəkilən obyektlərin

ətrafına gedən yollara qara örtük salınıb, yol nişanları qoyulub.

Kompleks quruculuq tədbirlərindən öz payını alan digər yaşayış məntəqəsi isə Oğlanqala kəndidir. Buradakı kənd tam orta məktəbi zirzəmi ilə birlikdə 3 mərtəbədə ibarətdir. 468 şagird yerlik məktəb binasında şahmat və kompüter sinifləri, fənn kabinetləri, idman zalı, kitabxana, elektron lövhəli siniflər tədrisin yüksək səviyyədə təşkilinə imkan verəcək. Kənd və xidmət mərkəzləri isə kənddəki idarəetmə qurumlarının səmərəli fəaliyyəti ilə yanaşı, sakinlərin rahatlığını təmin edəcək. Hazırda bu obyektlərdə son tamamlama işləri aparılır, ətrafda abadlıq işləri görülür.

Qeyd edək ki, hər iki kənddə quruculuq işləri Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin Şəhur Rayon İdarəsi tərəfindən aparılır.

Naxçıvan şəhərində istiliklə təminat yüksək səviyyədədir

Naxçıvan şəhərinin, onun qəsəbə və kəndlərinin kompleks inkişafı ilə paralel aparılan istilik təchizatı tədbirlərinin yüksək sürətlə və keyfiyyətlə həyata keçirilməsi əhəmiyyətli nəticələrin əldə edilməsinə imkan verib.

Naxçıvan Şəhər İstilik Təsərrüfatı İdarəsindən aldığımız məlumatlara görə, bu məqsədlə Naxçıvan şəhərində ardıcıl və məqsədyönlü tədbirlər həyata keçirilib. 2015-2016-cı ilin payız-qış mövsümünə hazırlıqla əlaqədar olaraq bütün qazanxanalara və istilik şəbəkəsi obyektlərinə baxış keçirilib, mərkəzləşdirilmiş qazanxanalarda cari təmir işləri aparılıb, buxar və istilik qazanları təmizlənilib, sıradan çıxmış mühərriklər yenisi ilə əvəz edilib, elektrik və qaz xətləri yoxlanılıb, istismar müddəti başa çatmış borular və siyirtmələr yenisi ilə əvəz olunub.

Xətt təsərrüfatında əsaslı və cari təmir işləri də diqqət mərkəzində saxlanılıb, qış mövsümündə Naxçıvan şəhərinin daha etibarlı istilik sistemi ilə təmin olunmasına möhkəm zəmin yaradılıb.

Əhalinin davamlı olaraq istiliklə təmin edilməsi üçün mərkəzləşdirilmiş qazanxanaların təbii qaz və mazutla, fərdi qazanxanaların isə təbii qaz və dizel yanacağı ilə işləməsi təmin edilib. Yəni qaz təsərrüfatında hər hansı bir qəza baş verərsə, qazanxanalar mazut və dizel yanacağı ilə işləyəcək, istilik sistemində fasilələr yaranmayacaq. İstilik şəbəkələrinin, ictimai yaşayış binalarının aşağı paylama və daxili istilik sisteminin yenidən qurulması ilə əlaqədar kompleks tədbirlər həyata keçirilib. Qazanxanalarda və xətt təsərrüfatlarında baş verə biləcək hər hansı qəzanın vaxtında aradan qaldırılması üçün qəza briqadalarının 24 saat fəaliyyət göstərməsinə, inzibati və ictimai yaşayış binalarının istiliklə etibarlı təmin olunmasına hərtərəfli şərait yaradılıb.

İdarənin iş icraçısı Zəmin Bayramovun bildirdiyinə görə, 2015-2016-cı ilin payız-qış mövsümündə Naxçıvan şəhərində 5 mərkəzləşdirilmiş, 38 fərdi qazanxana fəaliyyət göstərir. Mərkəzləşdirilmiş qazanxanalar vasitəsilə 62 yaşayış binası, 2 min 947 mənzil və 5 inzibati bina, fərdi qazanxanalar vasitəsilə isə 111 yaşayış binası, 4687 mənzil və 27 inzibati bina istiliklə təmin olunur. Ümumilikdə, bu mövsümdə mərkəzləşdirilmiş və fərdi qazanxanalar vasitəsilə 7 min 634 mənzil, 173 yaşayış binası, 32 inzibati bina istiliklə tam təchiz edilmişdir.

Onu da qeyd edək ki, son illər yeni inşa olunan binalarla yanaşı, mövcud inzibati və ictimai yaşayış binalarının istilik sisteminin yenidən qurulması ilə əlaqədar olaraq istilik şəbəkəsi ildən-ildən genişləndirilir, müasir texnoloji avadanlıqlar tətbiq olunmaqla fərdi qazanxanalar tikilib istifadəyə verilir. Fərdi qazanxanalardan inzibati və yaşayış binalarınadək olan məsafədə istilik xətləri tunellər vasitəsilə çəkilib ki, bu da həmin xətlərin korroziyaya uğramasını qarşısını alır, yaranmış nasazlıqların yerüstü kommunikasiya xətlərinin zədələnmədən aradan qaldırılmasına və müntəzəm nəzarət olunmasına əlverişli şərait yaradır.

Xəbərlər şöbəsi

İstehlak mallarının ekspertizası beynəlxalq standartlara uyğun şəkildə aparılır

Naxçıvan Muxtar Respublikası İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyinin nəzdində fəaliyyət göstərən “İstehlak Mallarının Ekspertizası Mərkəzi” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti tərəfindən ərzaq mallarının keyfiyyətinə nəzarət tədbirləri davam etdirilir.

Yeyinti məhsullarının keyfiyyətinin və təhlükəsizliyinin təmin edilməsi sahəsində aparılan dövlət nəzarətinin bir hissəsini də yerli istehsal və idxal məhsullarının orqanoleptik, fiziki-kimyəvi, mikrobioloji və toksikoloji göstəricilərinin yoxlanılması təşkil edir.

“İstehlak Mallarının Ekspertizası Mərkəzi” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətindən verilən məlumata görə, istehlakçıların hüquqlarının müdafiəsini təmin etmək və istehlak bazarını keyfiyyətsiz məhsullardan qorumaq məqsədilə 2015-ci ilin 11 ayı ərzində ərzaq məhsulları üzrə 86 mal çeşidini əhatə edən 2231 halda səyyari, 2089 halda ekspertiza və laboratoriya təhlillərinin aparılması təmin edilmişdir. Aparılmış ekspertizalar, səyyari yox-

lamalar və laboratoriya müayinələri 2970 halda yerli istehsal məhsullarını, 1350 halda isə idxal məhsullarını əhatə etmişdir. Bundan əlavə, bəhs olunan dövrdə 1495 halda hüquqi və 2825 halda fiziki şəxslər tərəfindən daxil olmuş ərzaq nümunələrinin ekspertiza, laboratoriya və səyyari təhlilləri nəticəsində 4299 nümunənin keyfiyyət göstəricilərinin qüvvədə olan normativ-texniki sənədlərin tələblərinə cavab verdiyi, 21 nümunənin isə standartların tələblərinə uyğun gəlmədiyini müəyyən edilmişdir.

Qeyd edək ki, “İstehlak Mallarının Ekspertizası Mərkəzi” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi məqsədilə ötən illər ərzində ABŞ, Almaniya, İngiltərə, Polşa, İtaliya, Türkiyə

istehsalı olan, beynəlxalq standartlara uyğun laboratoriya avadanlıqları alınıb quraşdırılmışdır. Azərbaycan Respublikasında qida sektorunda sayca 3-cü, muxtar respublikada ilk beynəlxalq akkreditasiyalı laboratoriya olan “İstehlak Mallarının Ekspertizası Mərkəzi” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin Mərkəzi qida sınaq laboratoriyası regionda istehsal edilən və ya muxtar respublikaya idxal olunan qida məhsullarının beynəlxalq tələblərə uyğun yoxlanılmasını təmin edir.

İqtisadiyyat

Müasir dövrdə ölkənin iqtisadi gücü, ilk növbədə, onun sənayesinin inkişaf səviyyəsi ilə ölçülür. İqtisadi təhlükəsizliyə tam şəkildə nail olmaq üçün ölkələrin malik olduğu iqtisadi resursları dövrüyyəyə cəlb etməklə onların səmərəli istifadəsinə şərait yaradan sənaye məhsulu istehsalını artırmaq lazımdır.

Azərbaycan sənayesi öz yüksək inkişaf dövrünü ötən əsrin 70-80-ci illərində ümummilli lider Heydər Əliyevin sənayenin inkişafına göstərdiyi böyük diqqət sayəsində yaşamış, bu sahəyə yönəldilmiş irihəcmli vəsaitlər hesabına bir sıra əhəmiyyətli sənaye müəssisələri yaradılmışdır. Ulu öndərin müəyyən-ləşdirdiyi sənayeləşmə siyasətinin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsi sayəsində Azərbaycan sənayesi yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoymuş və 2014-cü ildə ölkədə 230-dan çox sənaye müəssisəsi istifadəyə verilmişdir. Ölkə başçısı tərəfindən regionların iqtisadiyyatının gücləndirilməsi məqsədilə təsdiq edilmiş Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı dövlət proqramları mükəmməl bir konsepsiya kimi həyata keçirilərək özünü doğrultmuşdur. Bu proqramların qarşısında duran əsas vəzifə regionların iqtisadi sərvətlərinin dövrüyyəyə cəlb edilməsilə onların tarazlı inkişafını təmin etməkdən ibarət idi. Məhz dövlət proqramlarının reallaşdırılması nəticəsində Bakı şəhərindən əlavə sənayecə inkişaf etmiş dörd şəhər, eləcə də Naxçıvan şəhəri və iki rayon özünü maliyyələşdirmə sistemində keçmişdir. Sənayeləşmə siyasətinin həyata keçirilməsi nəticəsində yerli gəlirlərin artım tempi regionlara ayrılan dotasiyaların artım tempini üstələmişdir. Bu şəhər və rayonlarda açılan sənaye müəssisələri onları dövlət büdcəsindən asılılıqdan azad etmişdir ki, bu da sənayeləşmənin regionların sosial-iqtisadi inkişafında nə qədər böyük əhəmiyyətə malik olduğunu göstərir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin 9 iyun 2005-ci il tarixli Sərəncamı ilə təsdiq olunan "Naxçıvan Muxtar Respublikasının Regional İnkişaf Proqramı (2005-2008-ci illər)" və 2009-cu il 28 may tarixli Fərmanı ilə qəbul edilən "Naxçıvan Muxtar Respublikasının

2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı"nın uğurlu icrası muxtar respublikanın sosial-iqtisadi həyatında əsaslı dönüş yaratmışdır. Bu proqramlar, eləcə də Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2014-2018-ci illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı muxtar respublika iqtisadiyyatının inkişafında mühüm əhəmiyyət kəsb et-

Naxçıvan Sənaye Kompleksi muxtar respublikanın sosial-iqtisadi inkişafına öz töhfəsini verəcək

məklə, makroiqtisadi sabitliyin təmin olunmasında, sahibkarlıq fəaliyyətinin genişləndirilməsində, yeni müəssisələrin və iş yerlərinin yarınmasında, kommunal xidmətlərin yüksəldilməsində, nəticədə, əhalinin məşğulluq səviyyəsinin artması ilə onların maddi rifah halının daha da yaxşılaşdırılmasında müstəsna rol oynamışdır. Proqramların icrası nəticəsində ciddi iqtisadi uğurlara nail olunmuş, sürətli inkişaf üçün zəngin potensial formalaşdırılmış, muxtar respublika iqtisadiyyatında həyata keçirilən tarazlaşdırılmış iqtisadi siyasət öz bəhrəsini vermişdir.

Ümumi daxili məhsulun tərkibində ilk yeri sənaye sahəsinin tutması son 20 ildə muxtar respublikanın əldə etdiyi ən böyük nailiyyətlərdən biridir. Tarixə nəzər salarkən görürük ki, Naxçıvan Muxtar Respublikası aqrar iqtisadiyyatdan sənaye istehsalına qədər uzun bir inkişaf yolu keçmiş və 2008-ci ildən etibarən ilk dəfə olaraq sənaye məhsulunun istehsalı kənd təsər-

rüfatı məhsulunun istehsalını üstələmişdir. Muxtar respublika artıq sənaye regionu kimi tanınır. 2004-cü illə müqayisədə sənaye məhsullarının istehsalı 49 dəfə, müstəqilliyimizin ilk illəri ilə müqayisədə isə 98 dəfə yüksəlmişdir. Sənaye istehsalının artmasına muxtar respublikanın malik olduğu zəngin təbii ehtiyatlar geniş baza yaratmışdır. Yeni sənaye sahələrinin yaradılması ilə keyfiyyətli məhsul istehsal etmə, məhsul çeşidlərini yeniləməklə onun rəqabət qabiliyyətini artırmaq, nəinki daxili bazara, həm də xarici bazara inteqrasiyanı təşkil etmək dövlətin iqtisadi siyasətinin əsas istiqamətlərindəndir. Aparılan iqtisadi siyasətin tərkib hissəsi olaraq sənayeləşmə siyasətinin həyata keçirilməsi, sənaye sahələrinin yaradılması prosesində Naxçıvan Muxtar Respublikası çox fəal iştirak edir və iqtisadiyyatın əsas sahəsi olan sənayenin inkişafı hər zaman diqqət mərkəzində saxlanılır. Dekabrın 1-də Azərbaycan Respubli-

kası Prezidentinin iştirakı ilə Naxçıvan Sənaye Kompleksinin istifadəyə verilməsi də bu diqqətin təzahürüdür. Kompleks gips, gips lövhələr, əhəng və məsaməli beton istehsal edən dörd zavodu birləşdirməklə geniş bir ərazini əhatə edir. Sahibkarlığa Kömək Fondunun dövlət maliyyə dəstəyi sayəsində istifadəyə verilən kompleks innovativ və yüksək texnologiyalar əsa-

sında qurulmuşdur. Naxçıvan Sənaye Kompleksində mövcud olan gips zavodunda ildə 40 min ton gips, gips lövhə zavodunda ildə 2 milyon kvadratmetr gips lövhələr, əhəng zavodunda ildə 36 min ton əhəng, məsaməli beton istehsal edən zavodda isə il ərzində 150 min ton məsaməli beton istehsal ediləcək ki, bu da daxili bazarın qorunması ilə əhalinin tələbatının yerli istehsal hesabına ödənilməsinə şərait yaradacaq, ixrac potensialını artırmaqla valyuta axınının təmin edəcək. Kəngərli rayonu ərazisində belə böyük kompleksin istifadəyə

verilməsini ölkədə regionların tarazlı inkişaf siyasətinə uyğun olaraq muxtar respublikada da rayonların tarazlı inkişafının uğurlu nəticəsi hesab etmək olar. Çünki mövcud potensialdan səmərəli istifadənin əsas şərtlərindən biri sənayenin rayonlar üzrə səmərəli yerləşdirilməsidir. Bu da muxtar respublika ərazisi daxilində məhsuldar qüvvələrin məqsədəuyğun paylanmasına kömək etməklə sənayenin ərazi quruluşunu təkmilləşdirəcək. Nə-

ticədə, Kəngərli rayonunun əhalisinin məşğulluğu təmin ediləcək, onların iş üçün şəhərə gəlməsinin qarşısı alınacaq.

Xammal mənbələri ilə sənaye müəssisələrinin bir-birinə yaxın olması məhsuldarlıq baxımından əhəmiyyətlidir ki, bu prinsip də kompleksin yerləşdirilməsində nəzərə alınmışdır. Beləliklə, Naxçıvan Sənaye Kompleksinin fəaliyyətə başlaması muxtar respublikanın sosial-iqtisadi inkişafına öz töhfəsini verəcək.

Mehriban İMANOVA
İqtisad üzrə fəlsəfə doktoru

Ekoloji təmiz enerji mənbələrindən istifadə olunması muxtar respublikamızın təbii sərvətlərinin iqtisadi dövrüyyəyə cəlb olunmasının ən yaxşı yollarından biridir. Günəş və digər alternativ enerji mənbələrindən istifadə olunması ilə elektrik enerjisi alınması üçün həyata keçirilən layihələr iqtisadiyyatın inkişafı ilə aktuallıq qazanır və enerji təhlükəsizliyimizin təmin olunmasında mühüm rol oynayır.

Yeni texnologiyalara əsaslanan ekoloji təmiz enerji mənbələrindən istifadəyə müasir dünyada xüsusi diqqət yetirilir. Bu baxımdan təmiz və ekoloji cəhətdən təhlükəsizliyi ilə seçilən Günəş Elektrik Stansiyasının tikintisi muxtar respublikamızın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasında mühüm addımdır. Bu il dekabrın 1-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin açılışını etdiyi Naxçıvan Günəş Elektrik Stansiyası son illərdə muxtar respublikada yaradılmış elektrik stansiyaları arasında mühüm əhəmiyyətə malikdir. Bu, müstəqillik illərində Naxçıvanın enerji asılılığından tamamilə azad olunması, onun enerji idxalçısından enerji ixracatçısına çevrilməsi mərhələsində qət etdiyi nəhəng inkişaf yolunun ən parlaq sübutudur.

Bu stansiyanın istifadəyə veril-

Günəş Elektrik Stansiyası enerji təhlükəsizliyində mühüm rol oynayır

məsi ilə Naxçıvanda enerji hasil edən elektrik stansiyalarının sayı səkkizə çatmışdır. Əgər ötən əsrin 90-cı illərinin əvvəllərində Araz Su Elektrik Stansiyası vasitəsilə 22 meqavat elektrik enerjisi istehsal olunurdusa, indi artıq 237 meqavat elektrik enerjisi əldə etmək imkanımız vardır. 87 meqavat gücündə Naxçıvan Modul Elektrik Stansiyası, 60 meqavat güclü Naxçıvan Dizel Turbin Elektrik Stansiyası, 22 meqavat gücündə Biləv Su Elektrik Stansiyası, 20,5 meqavat güclü "Arpaçay-1" və 1,4 meqavat güclü "Arpaçay-2" Su Elektrik stansiyaları, 4,5 meqavat güclü Vayxır Su Elektrik Stansiyası, 20 meqavat gücündə

Naxçıvan Günəş Elektrik Stansiyasının yaradılması ötən dövr ərzində Naxçıvanda enerji təhlükəsizliyi sahəsində görülmüş nəhəng işlərdəndir. Bu sahədə görülən işlərin nəticəsidir ki, indi artıq Naxçıvan Muxtar Respublikasının enerjiyə olan tələbatı tamamilə yerli ehtiyatlar hesabına ödənilir. Naxçıvanın enerjiyə olan tələbatının yay aylarında daha çox olduğunu və Günəş Elektrik Stansiyasının da ən məhsuldar dövrlərinin bu aylarda olduğunu nəzərə alsaq, həmin stansiyanın əhəmiyyəti bir daha açıq görünür. Bundan əlavə, Günəş Elektrik Stansiyası yay aylarında isti hava şəraitinə görə yüklənməyə məruz qalan digər stansi-

yaların işinin yüngülləşdirilməsində mühüm rol oynayacaq.

Naxçıvan Günəş Elektrik Stansiyası Babək rayonunun Xal-xal kəndi yaxınlığında, 35 hektar ərazidə tikilmişdir. Stansiyada 78 min 684 ədəd ən müasir "şüşə-şüşə" tipli günəş panelləri gətirilib quraşdırılmışdır. Burada inverter, transformator, komutasiya aparatları və digər elektrik avadanlıqları ilə təchiz olunmuş 11 ədəd transformator yarımstansiyası quraşdırılmışdır. Panellərlə transformator yarımstansiyaları, transformator yarımstansiyaları ilə birləşdirici məntəqə arasında kabel və yüksəkərginlikli elektrik verilişi xətti çəkilmişdir.

İl ərzində 30 milyon kilovat-saat elektrik enerjisi istehsal ediləcək stansiyada istehsal olunan elektrik enerjisini muxtar respublikanın elektrik şəbəkəsinə ötürmək üçün yaxınlıqda yerləşən 110/35 kilovoltluq Xal-xal yarımstansiyasına qədər 35 kilovoltluq kabel xətti çəkilmişdir. Həmin yarımstansiyada 35 kilovoltluq 2 dəst hücrə, idarəetmə və mühafizə avtomatika qurğuları quraşdırılmışdır. Beş ayrı ərazidə yerləşmiş qurğular hasarlanmış, siqnalizasiya və videomü-

şahidə qurğuları ilə təmin olunmuşdur. Stansiyanın idarə edilməsi üçün 2 mərtəbəli bina istifadəyə verilmiş, burada idarəetmə qurğuları qoyulmuş, işçilər üçün rahat şərait yaradılmışdır.

Günəş Elektrik Stansiyası hava-iqlim şərtlərinə çox həssasdır. Lakin bununla yanaşı, stansiyada ilin bütün fəsilələrində elektrik enerjisi istehsal olunacaq. Günlərin qısa olduğu bu soyuq dekabr ayında da bu, mümkündür. Belə ki, stansiyada olduğu-muzda günortaya az qalmış, saat 12-də idarəetmə kompüterində burada hasil olunan elektrik enerjisinin 11 meqavatı ötdüyü göstərilirdi. Şübhəsiz, günlərin daha uzun olduğu aylarda bu rəqəmin maksimuma çatacağı və Günəş Elektrik Stansiyasının tam gücü ilə işləyəcəyini əminliklə söyləmək mümkündür.

Beləcə, Naxçıvan Günəş Elektrik Stansiyası istifadəyə verilməklə muxtar respublikamızda daha bir uğurlu layihəyə imza atıldı. Bir daha sübut olundu ki, Naxçıvanın hər qarışı qızıldan da qiymətlidir. İndi tam əminliklə deyə bilərik ki, sahib olduğumuz təbii sərvətlərdən səmərəli istifadə ilə biz artıq bütün sahələrdə öz sözumüzü deməyə, ölkəmizin iqtisadi gücünə güc qazandırməyə qadirik.

Əli CABBAROV

